

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-4-2 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-37/769-237
Karar Tarihi : 16.06.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Canan KARAMANOĞLU, Bahar ERSOY

C. BAŞVURAN : Dr. Atilla SARIKAYALI
Şemsettin Günaltay Cad. No:163/11 Erenköy Kadıköy/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Spikerler Derneği
Mecidiye Cad. No:17/2-4 Mecidiyeköy/İstanbul
- Hakan Öztürk Medya Eğitim Merkezi
(Net Grup Bilişim İnşaat ve Gıda San. Tic. Ltd. Şti.)
Fahrettin Kerim Gökay Cad. Mazharbey Durağı Çevik Öz Apt.
No:169 Kat: 1 Göztepe Kadıköy/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Spikerler Derneği'nin aldığı kararlar ve Hakan Öztürk Medya Eğitim Merkezi (Hakan Öztürk MEM) ile yaptığı protokolün spiker-sunucu adaylarına yönelik eğitim hizmetleri pazarında rekabeti kısıtladığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda, Spikerler Derneği (Dernek)'nin, spikerlik eğitiminin standartlarının yeniden belirlenmesi ve yayın kuruluşlarının Dernek tarafından verilecek olan yeterlilik belgesine sahip spikerleri istihdam etmesinin zorunlu koşulmasına yönelik olarak RTÜK ile görüşmelerde bulunduğu ve bu kapsamda Dernek bünyesinde RTÜK, TRT, Türk Dil Kurumu yetkilileri ile üniversitelerden öğretim görevlileri ve televizyonculardan oluşan ve spikerlik eğitiminin standartlarını belirlemek ve spiker adaylarını değerlendirerek yeterlilik belgesi vermekle görevli bir komisyon oluşturulduğu ifade edilmiştir. Buna ek olarak, Dernek tarafından spikerlik eğitimi için eğitim kuruluşları ile işbirliği yapılması kararı alındığı ve Dernek standartlarına uygun eğitim verdiği gerekçesiyle Hakan Öztürk MEM'in seçildiği, Dernek ile söz konusu eğitim kuruluşu arasında imzalanan protokol ile bu kuruluşun mezunlarının yeterlilik belgesi almaya hak kazanacağı belirtilmiş, farklı kurum ve kuruluşlardan sertifika almış kişilerin ise Komisyon tarafından yapılacak inceleme sonucunda gerekli görüldüğü takdirde Derneğin seçtiği eğitim merkezinde alınacak kısa süreli telafi programına katıldıktan sonra yeterlilik belgesi alabileceğinin Komisyonca karara bağlandığı ifade edilmiştir. Başvuruda ayrıca, Dernek tarafından Hakan Öztürk MEM'in, diğer kursların eğitim standartlarına ilişkin bir inceleme yapılmadan seçildiği belirtilmiş olup, Derneğin Milli Eğitim Bakanlığı onayıyla spikerlik ve sunuculuk eğitimi veren kuruluşlar arasında ayrımcılık yaparak rekabeti bozduğu iddia edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına son olarak 04.01.2011 tarih ve 62 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 23.02.2011 tarih ve 2011-4-2/İİ-11-385.SK sayılı İlk İnceleme Raporu, 03.03.2011 tarih ve 11-12 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

11-37/769-237

İlgili karar uyarınca düzenlenen 07.06.2011 tarih ve 2011-4-2/ÖA-11-395.CK sayılı Öneri Raporu 10.06.2011 tarih ve REK.0.08.00.00-110.02.02/268 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-37 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

- Spikerler Derneği'nin 4054 sayılı Kanun kapsamında teşebbüs veya teşebbüs birliği olarak kabul edilemeyeceği, bu nedenle Spikerler Derneği ve Hakan Öztürk MEM'in aralarında yapmış oldukları protokolün aynı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde bir anlaşma veya uyumlu eylem olarak değerlendirilemeyeceği,

- Dolayısıyla taraflar hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı

hususlarına yer verilmiştir.

I. TESPİTLER VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

Dosya konusunun niteliği dikkate alınarak ilgili pazar tanımı yapılmamıştır.

I.2. Yapılan Tespitler

I.2.1. Spikerler Derneği'nin İddialara Yönelik Yazısı

Spikerler Derneği'nin konu hakkındaki yazısında, yurt çapında spikerlik eğitimi hizmetleri kapsamında verilen eğitimlerin sektördeki talepleri karşılamaya yeterli olmaması sebebiyle Dernek yönetiminin bu türden eğitimleri başlangıçta kendi çatısı altında toplamayı düşündüğü; ancak ticari kaygı söylentilerinden çekinildiği için kendi standartlarına en yakın merkez olan Hakan Öztürk MEM ile işbirliği yaptığı ve bu doğrultuda da Derneğe gelen eğitim taleplerinin anılan MEM'e yönlendirildiği, fakat söz konusu yönlendirmenin sadece tavsiye niteliği taşıdığı, bu uygulamanın diğer eğitim merkezleri için de teşvik edici bir yöntem olduğu ifade edilmiştir. Ek olarak, spikerlik eğitimi vermek üzere Hakan Öztürk MEM'in seçilmesi kararının, Dernek Yönetim Kurulu'nun 30.10.2010 tarih ve 2010/3 No'lu Kararı'na dayanılarak Dernek Başkanı Veyis ATEŞ tarafından alındığı hususuna yer verilmiştir.

Yazıda, ayrıca, Derneğin spikerlik mesleğinin bir yeterlilik belgesine sahip olması gerektiği düşünülmesi kapsamında RTÜK, Türk Dil Kurumu, TRT gibi kurumların da katkısıyla bir komisyon oluşturulması ve bu komisyon tarafından verilecek belgelerin televizyon ve radyo yöneticileri tarafından da aranır bir belge olması için çalışmaların sürdürüldüğü, söz konusu belgenin sadece Hakan Öztürk MEM'den mezun olanlara değil, Derneğe başvuruda bulunacak her spiker-sunucu adayına verileceği belirtilmiştir.

Spikerler Derneği ile Hakan Öztürk MEM arasında 05.11.2010 tarihinde imzalanan protokol uyarınca, protokolün amacı Derneğin spiker olmak isteyen kişilerin alması gereken eğitimin standartlarını yükseltmesi ve Hakan Öztürk MEM'in bu konuda verdiği eğitimin kalitesinin Dernek tarafından tescil edilmesi olarak belirlenmiştir.

I.2.2. Spikerler Derneği Yönetim Kurulu Kararı

30.10.2010 tarih ve 2010/3 No'lu Dernek Kararı uyarınca, dosya kapsamında ilgili görülen bölümler şöyledir:

“ ...

3- Dernek üyelerimizin yararlanabileceği değişik sektörlerle işbirliği yapılmasına ve bu işbirliklerinde Başkan Veyis ATEŞ'in Derneğimizi temsil etmesine karar verilmiştir.

11-37/769-237

4- Spikerlik mesleğinin de bir standardı olması; bu standartların oluşturulması için bir kurul oluşturulması ve bu kurul tarafından onaylanacak kimselere "Spikerler Derneği Yeterlilik Belgesi" verilmesine karar verilmiştir.

...

I.2.3. Protokol Bilgileri

05.11.2010 tarihinde Spikerler Derneği ile Hakan Öztürk MEM arasında imzalanan Protokol'ün, dosya kapsamında ilgili görülen bölümleri şöyledir:

“...

Madde-2

Bu protokolün amacı;

A)Spikerler Derneği'nin spiker olmak isteyen kişilerin alması gereken eğitimin standartlarını yükseltmesi,

B)Hakan Öztürk Medya Eğitim Merkezinin bu konuda verdiği eğitimin kalitesinin Spikerler Derneği tarafından tescil edilmesi,

Madde-3

Bu protokolün imzalanma tarihinden itibaren Hakan Öztürk Medya Eğitim Merkezi, yapılan anlaşma gereği resmi müfredatına bağlı kalmak koşulu ile Spikerler Derneğinin bu protokolda yazan 11. maddedeki standartlarına uygun eğitim verdiğini ve bundan sonra da vereceğini kabul etmiştir.

...

Madde-5

Spikerler Derneği, Hakan Öztürk Eğitim Merkezinin vermiş olduğu eğitimleri kontrol edebilme ve öğrencilerinin demo kayıtlarını inceleyebilme yetkisine sahip olacaktır. Bu konuda eğitim merkezi gerekli kolaylığı sağlayacaktır.

Madde-6

Spikerler Derneği, protokol kurallarına uygun eğitim verecek olan Hakan Öztürk Eğitim Merkezini "Pilot Uygulama Merkezi" olarak kabul edecektir.

...

Madde-8

Spikerler Derneği bu protokolda yazan standartlarda eğitim vermeye başlayan başka eğitim merkezleri ile aynı anlaşmayı yapabilecek mezunlarına da aynı hizmetleri sunabilecektir. Bu konuda diğer eğitim merkezleri aynı standartlarda eğitim verdikleri için Hakan Öztürk Medya Eğitim Merkezi yeni anlaşmalara müdahale edemeyecektir.”

I.2.4. Spiker-Sunucu Adaylarına Yönelik Eğitim Hizmetleri

Günümüzde sunucu ya da spiker olmak isteyen kişilerin mutlaka gelişmiş bir eğitimden geçmeleri ve kendilerini bu yönde geliştirmeleri gerektiği kabul edilmektedir. Spikerlik mesleğinin gerektiği gibi yapılabilmesi için kişinin; dilbilgisi kurallarını oldukça iyi bilmesi, Türkçeyi iyi konuşması, çok yönlü genel kültüre sahip olması, okuduğu haberi en iyi şekilde aktarabilmesi, o konuya ilişkin röportajı yapabilme yeteneğine sahip olması, özellikle de diksiyonunun düzgün olması oldukça önemlidir. Bu çerçevede yıllardır çeşitli medya eğitim merkezleri ve kurslar tarafından medya kuruluşlarına spiker-sunucu yetiştirilmekte olup, spikerlik mesleğinin gün geçtikçe daha da geliştirilmesi hedeflenmektedir. Söz konusu

11-37/769-237

spikerlik ve sunuculuk eğitimini başarıyla tamamlayıp başarılı olan her öğrenciye ise T.C. Milli Eğitim Bakanlığı onaylı resmi sertifika verilmektedir. Günümüzde televizyon kuruluşları bu sertifikayı dikkate almaktadır. Diğer taraftan Spikerler Derneği de spiker-sunucu olmak isteyenler için bazı eğitim standartları getirmiş ve bu konu ile ilgili bilirkişilerden oluşan bir komisyon kurmuştur. Bu uygulama ile birlikte spikerlik-sunuculuk eğitimini başarıyla bitirmiş olan spiker-sunucu adaylarına kurs sertifikası yanı sıra Dernek tarafından hazırlanan “yeterlilik belgesi” de verilmeye başlanmıştır.

I.3. Değerlendirme

Dosya mevcudu bilgilerden; başvuru konusu uygulamanın meslek standartlarını yükseltmek amacıyla alındığı, Hakan Öztürk MEM'in işbirliği kapsamında sadece pilot kurs olarak seçildiği ve protokol hükümlerinde münhasırlığa rastlanmadığı dolayısıyla, spikerlik eğitimi veren benzer kurslarla işbirliği yapılmasının önünde bir engel bulunmadığı; bunlara ek olarak MEB tarafından verilen sertifikaların mesleğe giriş için zorunlu olduğu ve Dernek tarafından verilecek sertifikanın ise spikerlik mesleğinin icrası için yasal bir bağlayıcılığı bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu çerçevede, gerek Spikerler Derneği'nin almış olduğu Yönetim Kurulu Kararı gerekse Hakan Öztürk MEM ile yapılan protokolün spikerlik-sunucu adaylarına yönelik eğitim hizmetlerinde pazarın kapanmasına yol açacak bir rekabeti bozucu etki göstermediği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.